

Pastorační směrnice č. 1/2023

Příprava biřmovanců v Arcidiecézi pražské

Biřmování je svátost, která dovršuje křest. Jeho účinkem je zvláštní vylíčení Ducha Svatého. Kdo se svobodně rozhodne žít životem Božího dítěte a kdo požádá o Ducha Svatého skrze tuto svátost, dostane sílu stát se svědkem Boží lásky. Stává se plnohodnotným a zodpovědným členem katolické církve.¹

Příprava pokřtěných na přijetí svátosti biřmování je prvořadým úkolem Božího lidu. Duchovní správci mají dokonce povinnost dbát o to, aby všichni pokřtění došli plného uvedení do křesťanského života, a aby byli na biřmování připraveni s největší péčí². Ať je zajištěno, aby byli napřed vhodným způsobem poučeni a aby účast kandidátů na životě obce věřících i styk s jednotlivými věřícími jim účinně a v dostatečné míře pomáhaly k dosažení takového stupně duchovního života, aby mohli vydávat svědectví křesťanského života a apoštolsky působit³.

Cílem přípravy je uschopnění kandidáta k životu z víry a aktivnímu zapojení do života církve. Nejde jen o náboženské znalosti, ale především o osobní vztah ke Kristu, o pomoc mladému člověku vyrůst ve zralou křesťanskou osobnost, která se snaží kvůli Kristu poznávat nauku církve a Písmo svaté, ale i měnit své postoje a styly jednání, přijímat stále větší zodpovědnost za svůj život. *Katecheze má za úkol rozvíjet pocit sounáležitosti s církví, vychovávat ke společenství v církvi, podporovat přijetí magisteria, společenství s pastýři a bratrský dialog, dále vychovávat ke spoluzodpovědnosti za církev a aktivně přispívat k budování společenství a jako učedníci-misionáři přispívat k jeho růstu.⁴*

Metoda přípravy není konkrétně stanovena. Je třeba brát v úvahu potřeby dnešních mladých lidí, kteří jsou v mnohém jiní než ti dřívější, protože jiné je jejich prostředí. Přípravu nemůže nahradit samostudium či pouhé přednášky. Důležitý je dialog, osobní aktivita i společenství a zkušenost.

Příprava trvá alespoň rok (může jít i o školní rok – o prázdninách se neučí).

Výuka ať je v rozsahu Katechismu pro mladé Youcat – asi 30 lekcí. V situaci, kdy většina věřících neměla výuku náboženství na středních školách, je toto minimální vzdělání nutností. Polovina může být ve společných přednáškách, polovina jako práce ve skupinách. Způsob není určen. Je důležité hledat cesty, které zaujmou a zapojí, ve skupinách mohou mít sami biřmovanci referáty či prezentace malých témat, která připravili doma pro skupinu, nebo mohou říct, jak by téma podali méně věřícím, kteří se ptají, turistům při návštěvě kostela, či mladším dětem, nebo si sdělit zkušenosti, jak mluvili o víře s jinými. Důležitý je prostor pro výměnu názorů a hledání. Aspoň jednu přednášku na téma láska, manželství, sex svěřit vhodnému manželskému páru. Jednou pozvat jiného kněze či bohoslovce nebo i řeholníka/řeholnici, aby mluvili o těchto formách povolání.

¹ KKC 1285–1314, Youcat 203

² Obřady biřmování, Úvod, 3

³ Obřady biřmování, Úvod, 12

⁴ Papežská rada pro novou evangelizaci, Direktorium pro katechezi, 2020, česky KN 2022, 89

Přečíst jedno evangelium a Skutky apoštolů (soukromě jako osobní četba). Důležité je uvedení do četby a sdílení zkušeností, povzbuzování). Mělo by jít o probuzení zájmu o Písmo a osvojení si pravidelné osobní četby Písma, o snahu rozjímat a také uvádět do života.

Škola modlitby – asi 10 lekcí, které nemusejí být vždy samostatné. Někdy je lze spojit s prací ve skupině, ale je důležité do různých druhů modlitby birmovance uvést (modlitba vlastními slovy, rozjímaní, adorace, modlitba ticha, růženec, křížová cesta či jiná pobožnost, kající pobožnost před svátostí smíření).

Víkendový pobyt v Arcidiecézním centru mládeže Nazaret. Rekolekce se může konat i jinde, ale je třeba nezapomenout na svědectví mládeže, nebo účast na vícedenním setkání mládeže (diecézní, národní, světové), festival mládeže v Medjugorje, Charismatická konference, Antiochie, či týdenní akce Runway camp, SummerJob, ... Důležitá je zkušenost společenství. Dospělým je vhodné nabídnout samostatnou rekolekci.

Zapojení do farnosti během přípravy pomáhá k vytvoření vztahu ke konkrétnímu společenství církve. Jde o dobrovolnictví, zapojení do oprav, úklidu či zdobení kostela, vedení scholy, ministrantů, malých dětí, v Orlu, Skautu, Charitě, Maltéžské pomoci, letních táborech, návštěvy nemocných či seniorů v domovech a léčebnách, hlídání dětí, Noc kostelů, farní den...

Individuální duchovní rozhovor birmovance s knězem aspoň jednou, či lépe na začátku a na konci přípravy. Nejde o zkoušku, ale nabídku pomoci a duchovního doprovázení, které má probouzet touhu a trpělivě povzbuzovat v krizích, pomáhat stavět se v životě víry na vlastní nohy, podporovat v hledání životního povolání a v řešení duchovních problémů. Duchovní vedení je výrazem lásky, a i když má být náročné, vyžaduje trpělivost a laskavost.

Zapojení laiků a práce ve skupinách. Osvědčuje se, když menší skupiny vedou aktivní laici, kteří se však během přípravy setkávají s knězem k výměně zkušeností, hodnocení a doplnění. Každá skupina je jiná a programy je třeba „šít na míru“. Zkušenost s laiky (i mladými vrstevníky), kteří se spolupracují na přípravě, nebo ji přímo vedou, je důležitá a motivující. Předavatelem víry pak není jen kněz či řeholnice, u kterých mohou mladí vnímat, že to dělají „z povolání“.

Dopisy – birmovanci a kmotři obdrží dopis arcibiskupa a birmovanci napíší arcibiskupovi žádost o birmování s uvedením důvodů, se zamyšlením nad růstem své víry a s vyjádřeným úmyslem, jak budou ze svátosti birmování žít. Arcibiskup případně dopisy předá biskupům, kteří budou birmovat.

Evidence – vedoucí přípravy má aspoň stručný písemně připravený program přípravy a vede „třídní knihu“, aby bylo jasně zapsáno, co je probráno či splněno a co teprve čeká, aby nedocházelo k opakování či vynechání podstatného.

Součástí přípravy je účast na nedělní mši svaté a zpovědní praxe už během přípravy, ne až na konci.

Zapojení farnosti – zvláště rodiče a kmotry je třeba zapojit do společné modlitby za birmovance (např. nověna, společná adorace).

Na začátku přípravy vyžádá farář na sekretariátu arcibiskupa dopis každému birmovanci a jeho kmotrovi. Každý účastník si na začátku přípravy pořídí Youcat. Je možný společný nákup ve Středisku katecheze a výuky náboženství se slevou.

Tento stanovený program se zachová s moudrou tolerancí (rozlíší se možnosti v malých či velkých skupinách, u mládeže či dospělých, případně kandidáty křesťansky vyspělé a lidí ve víře dostatečně nevyučené, je třeba mít ohled na matky s dětmi a nemocné, různě postižené či staré). Kněz může vzhledem k okolnostem program upravit a rovněž s velkorysou moudrostí omluvit část neúčasti na přípravě, ale zároveň si uvědomuje svou povinnost nabídnout birmovancům dostatečnou pomoc v jejich

zrání k dospělému křesťanství. Pravidlo není jediným zákonem přípravy. Nejvyšší zákon je láska, která vede k pastorační moudrosti. Ve všem mají biřmovanci zakoušet lásku církve jako matky.

Tato Směrnice je platná od chvíle zveřejnění v ACAP a nahrazuje předchozí ustanovení.

Přílohy:

1. Duchovní doprovázení biřmovanců
2. Dopis arcibiskupa biřmovanci
3. Dopis arcibiskupa kmotrovi

V Praze dne 15.8.2023
čj. A/2023/6369

Mons. Jan Graubner
arcibiskup pražský